

**Džek
Keruak**

**Usamljeni
putnik**

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Jack Kerouac

LONESOME TRAVELLER

Copyright © 1960, Estate of Jack Kerouac

All rights reserved

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kolo VI / Knjiga 24

Usamljeni putnik

PREDSTAVLJANJE AUTORA

IME Džek Keruak

NACIONALNOST Amerikanac francuskog porekla

MESTO ROĐENJA Louel u Masačusetsu

DATUM ROĐENJA 12. mart 1922.

OBRAZOVANJE (*škole, posebni tečajevi, diplome i godine*)

Srednja škola u Louelu (Masačusets); Škola za dečake *Horas Man*; koledž Kolumbija (1940–42); Nova škola za društvena istraživanja (1948–49). Studirao društvene nauke i umetnost, nisam diplomirao (1936–1949). Dobio najvišu ocenu od Marka van Dorena iz Engleskog na Kolumbiji (tečaj o Šekspiru). Pao hemiju na Kolumbiji – Imao prosek od 92 procenta u Školi *Horas Man* (1939–40). Igrao fudbal za školske timove. Takođe bio i u atletskom, bejzbol i šahovskom timu.

OŽENJEN Ma ne

DECA Ne

KRATAK OPIS GLAVNIH ZANIMANJA I/ILI ZAPOSLENJA

Sve: Da razjasnim: sudopera na brodovima; pumpadžija na pumpi, običan mornar, sportski novinar (*Louel San*), kočničar na železnici, čitač scenarija za *20th Century Fox* u Njujorku, šanker, službenik na ranžirnoj stanici, takođe i nosač prtljaga na železnici, berač pamuka, fizikalac za selidbe, šegrt metalac za Pentagon 1942, protivpožarni osmatrač u Ministarstvu šuma 1956, građevinac (1941).

INTERESOVANJA

HOBII Izumeo sam sopstvenu društvenu igru zasnovanu na bejzbolu, sa kartama i veoma složenim pravilima, i sada igram čitavu sezonu od 154 utakmice između osam timova, sa svim detaljima, prosekom udaraca, prosekom poena itd.

SPORTOVI Bavio se svim sem tenisa, lakrosa i veslanja

POSEBNA INTERESOVANJA Devojke

NAPIŠITE SVOJU KRATKU BIOGRAFIJU

Imao divno detinjstvo, otac bio štampar u Louelu u Masačusetsu, jurcao sam po poljima i pored reke noću i danju, pisao male romane u svojoj sobi, prvi roman napisao sa 11, takođe vodio opširne dnevnik i objavljivao „novine“ koje su pratile konjske trke, bejzbol i fudbal u svetovima koje sam sâm izmislio (kao što sam opisao u romanu *Doktor Saks*). – Stekao dobro rano obrazovanje od jezuita u parohijskoj školi Sveti Josif u Louelu, zbog čega sam kasnije preskočio šesti razred u državnoj školi; u detinjstvu sa porodicom putovao u Montreal u Kvebeku; sa 11 godina dobio konja od Bilija Vajta, gradonačelnika

Lorensa (Masačusetsu) davao ga svoj komšijskoj deci da jašu; konj pobegao. Išao u duge šetnje pod starim drvećem Nove Engleske noću sa majkom i tetkom. Pažljivo slušao njihove razgovore. Rešio da postanem pisac sa 17 pod uticajem Sebastijana Sampasa, lokalnog mladog pesnika koji je kasnije poginuo u desantu na Ancio; sa 18 pročitao biografiju Džeka Londona i rešio da budem pustolov kao on, usamljeni putnik; rani književni uticaji Sarojan i Hemingvej; kasnije Vulf (pošto sam slomio nogu igrajući fudbal na prvoj godini na Kolumbiji, čitao Toma Vulfa i lutao njegovim Njujorkom na štakama). Pod uticajem starijeg brata Džerarda Keruaka, koji je umro 1926, sa devet godina, kada je meni bilo četiri, u detinjstvu sam mnogo slikao i crtao (kao on) – (takođe su časne sestre rekle da je svetac) – (opisano u budućem romanu *Vizije Džerarda*). – Moj otac je bio krajnje iskren čovek pun radosti; poslednjih godina postao ogorčen zbog Ruzvelta i Drugog svetskog rata i umro od raka slezine. – Majka još živa, ja živim sa njom jednom vrstom monaškog života, što mi je omogućilo da pišem koliko sam pisao. – Ali takođe sam pisao na putu, kao skitnica, kao železničar, izgnanik u Meksiku, putnik po Evropi (kao što se vidi u *Usamljenom putniku*). – Jedna sestra, Karolina, sada udata za Pola E. Blejka Mlađeg iz Hendersona u Severnoj Karolini, tehničara za protivraketnu odbranu koji radi za vladu – ima jednog sina, Pola Mlađeg, to je moj sestrić koji me zove ujka Džek i voli me. – Moja majka se zove Gabrijela, sve o prirodnom pripovedanju naučio sam iz njenih dugačkih priča o Montrealu i Nju Hempširu. Moji potiču iz Bretanje u Francuskoj, prvi severnoamerički predak baron Aleksandar Luj Lebri de Keruak iz Kronvola

u Bretanji, negde oko 1750, dobio je zemlju duž Rivijer di Lup pošto je Vulf pobedio Monkalma; njegovi potomci ženili su se Indijankama (plemena Mohok i Kognaga) i bavili se gajenjem krompira; prvi predak u Sjedinjenim Državama moj deda Žan-Batist Keruak, stolar, iz Našue u Nju Hempširu. Očeva majka iz porodice Bernije, u rodu sa istraživačem Bernijeom – sa očeve strane svi Bretonci – moja majka ima normansko prezime, L'Evesk...

Prvi zvanični roman *Varoš i grad* napisan u tradiciji dugačkog rada i ispravki, od 1946. do 1948, tri godine, objavio ga *Harkort Brejs* 1950. – Onda otkrio „spontanu“ prozu i napisao, recimo *Podzemljaše* za tri noći – napisao *Na putu* za tri nedelje...

Čitavog života čitao i učio sâm. – Postavio rekord na koledžu Kolumbija u bežanju sa predavanja da bih ostao u sobi u domu i pisao jednu dramu dnevno i čitao, recimo, Luja Ferdinanda Selina, umesto „klasika“ iz programa.

Mislio svojom glavom. – Poznat kao „ludak klošar i anđeo“ sa „ogoljenom beskrajnom glavom“ „punom proze“. – Takođe i pesnik, *Bluz Meksiko Sitija* (Grouv, 1959). – Oduvek smatrao da je pisanje moja dužnost na ovom svetu. Takođe i propovedanje sveopšte dobrote, koju histerični kritičari nisu uspeli da primete ispod mah-nite aktivnosti mojih romana zasnovanih na istinitim događajima o „bit“ generaciji. – Zapravo nisam „bitnik“ nego čudni usamljeni ljudi katolički mistik...

Krajnji planovi: pustinjaštvo u šumi, tiho pisanje starosti, blage nade o Raju (koji svakako sledi svima)...

Omiljena zamerka savremenom svetu: površnost „uglednih“ ljudi... koji, zato što ništa ne uzimaju za

ozbiljno, uništavaju stara ljudska osećanja, starija od časopisa *Tajm*... Dejv Garovejs se smeje belim golubicama...

NAPIŠITE KRATAK OPIS KNJIGE, KAKO VIDITE NJEN UTICAJ I CILJ

Usamljeni putnik je zbirka objavljenih i neobjavljenih tekstova koje povezuje zajednička tema: Putovanje.

U putovanja spadaju Sjedinjene Države od juga do istočne obale do zapadne obale do krajnjeg severozapada, Meksiko, Maroko u Africi, Pariz, London kao i Atlantski i Tihi okean, na brodovima, i razni pripadajući zanimljivi ljudi i gradovi.

Rad na železnici, rad na moru, misticizam, rad na planini, lascivnost, solipsizam, samougađanje, borbe s bikovima, droga, crkve, umetnički muzeji, gradske ulice, kolaž života kako ga je živeo nezavisni obrazovani švorc mangup koji ide gde mu dune.

Uticao i cilj su prosto poezija, ili prirodno opisivanje.

Sadržaj

Molovi beskućničke noći	15
Meksički felasi	36
Železnička zemlja.	53
Šljakeri kuhinjskog mora	102
Njujorški prizori	123
Sam na planinskom vrhu	138
Veliko putovanje u Evropu	155
Nestajanje američke skitnice	194

1.

MOLOVI BESKUĆNIČKE NOĆI

OVDE DOLE NA TAMNOJ ZEMLJI

pre nego što svi odemo na Nebo

VIZIJE AMERIKE

Sve to stopiranje

Sve to švercovanje vozovima

Sve to vraćanje

u Ameriku

Preko meksičke i kanadske granice...

Da počnemo sa prizorom u kome sam ja sa visoko dignutom kragnom i maramom vezanom čvrsto uz vrat, dok gazim kroz sumorna, mračna stovarišta u luci uvek toplog San Pedra, naftne rafinerije smrde u vlažnoj i maglovitoj božićnoj noći 1951. baš kao guma kad gori i pristigle tajne Morske veštice Pacifika, gde se odmah levo dok gazim vidi masni odsjaj vode starog zaliva kako hrli da zagrlu sluzave stubiće, a dalje preko ravnih metalnih voda nalaze se svetla što se ljuljuškaju na pokretnoj plimi, a takođe svetla

brodova i čamaca koji ih snabdevaju i koji se i sami kreću i bliže i ostavljaju taj zadnji ispust američkog kopna. Tamo na tom tamnom okeanu, na tom besnom tamnom moru, po kome crv nevidljivo putuje ka nama, poput leteće veštice koja kao da je pružena na žalosnoj sofi ali joj kosa leti i na putu je da nađe grimiznu radost ljubavnika i da je proguta, Smrt po imenu, propast i smrt brod S. S. *Roumer*, obojen u crno sa narandžastim katarkama, stizao je sada avetinjski i bešumno, sem glasnog šištanja stroja, da se zalepi i zaječi za mol u Pedru, posle plovidbe iz Njujorka kroz Panama kanal, a na brodu je moj stari drugar Deni Blu nazovimo ga tako, koji me je pozvao da pređem pet hiljada kilometara kopnom autobusima s obećanjem da će me primiti na brod, pa da ću ostatak putovanja oploviti oko sveta. – A pošto sam opet pao na niske grane i nemam drugog posla, sem da lutam, žalostiv, po stvarnoj Americi, sa svojim nestvarnim srcem, evo me željnog i spremnog da budem veliki sudopera slomljenog nosa ili možda kuvar na staroj rugobnoj barci samo da sledeću otmenu košulju mogu da kupim kod hongkonškog krojača ili da mahnem polo palicom u nekom starom singapurskom baru ili da se kladim na konje na australijskom, sve mi je svejedno samo da je uzbudljivo i da bude na drugom kraju sveta.

Na putu sam proveo nedelje, krenuo na zapad iz Njujorka, pa sam čekao u Frisku u kući prijatelja i u međuvremenu zaradio ekstra pedeset dolara kao nosač prtljaga u božićnom špicu na staroj iscedenoj železnici, sada sam upravo stigao osamsto kilometara južno od Friska kao počasni tajni gost u teretnom vagonu teretnog voza prve klase *Ziper* zahvaljujući svojim vezama na železnici tamo

gore i sad mislim da ću postati veliki pomorac, ukrcaću se na *Roumera* ovde u Pedru, prija mi ta misao, elem da nije ovoga sa brodom, sigurno bih voleo da možda radim na železnici, da naučim da budem kočničar, da mi plaćaju da zujim u tom *Ziperu*. Međutim razboleo sam se, iznenadna užasna zagušljiva prehlada tipa virus X na kalifornijski način, i jedva da sam video kroz prašnjavi prozor furgona dok je leteo pored snežnih kresta talasa kod mesta Talas, kod Tangira i Gaviote na delu mesečinaste pruge između San Luis Obispa i Santa Barbare. Stvarno sam se potrudio da uživam u dobroj vožnji, ali sam mogao samo da ležim na sedištu u furgonu sa licem zagnjurenim u zgužvanu jaknu i svaki sprovodnik od San Hozea do Los Anđelesa morao je da me budi i pita za kvalifikacije, bio sam kočničarev brat i kočničar u Teksaskom ogranku, i zato svaki put kada bih digao glavu i pomislio „Džek, čoveče, sada se stvarno voziš u furgonu i pored talasa na najavetinjskijoj železnici koju si u svojim malim snovima želeo, kao u dečjem snu, zašto ne možeš da digneš glavu i pogledaš napolje i uživaš u paperjastoj obali Kalifornije, poslednjem kopnu koje prskaju fine sjajne kapljice vode što je protekla ispod pragova i vijugala sa svakog Orijenta i zakrivenog zaliva odavde do Katerasa Flaperasa Vodlivijusa i Graterasa, čoveče“, ali ja bih digao glavu, i nije bilo ničega da se vidi, sem moje zakrvavljene duše i nejasnih nagoveštaja nestvarnog meseca što sija na nestvarnom moru, i hitrog seva šljunka među pragovima, pruge na svetlu zvezda. – Stižem u Los Anđeles ujutru i teturam se sa losanđeleske stanice sa punom ogromnom torbom na ramenu pravo u centar na Glavnu štraftu Los Anđelesa, gde se izvalim u hotelskoj sobi, 24 sata pijem burbon limunov sok i aspirin

i dok ležim na leđima vidim viziju Amerike koja nema kraja – koja je samo početak – i međutim mislim: „Ukrcaću se na *Roumera* u Pedru i krenuti za Japan dok si reko keks.“ – Pošto sam se osećao malo bolje, gledao sam kroz prozor i uživao u vrelim sunčanim ulicama losanđeleskog Božića, idem napokon dole u bilijarske sale sirotinjskih četvrti i salone za glancanje cipela i gluvarim, čekam kad će *Roumer* da pristane na dok u Pedru, gde sa Denijem treba da se nađem odmah kod mostića, sa pištoljem koji mi je unapred poslao.

Za susret u Pedru ima više razloga – on je unapred poslao pištolj u knjizi koju je pažljivo izdubio tako što je isekao stranice i čvrsto je pažljivo upakovao u smeđi papir i vezao konopcem, na adresu neke ženske u Holivudu, neke Helen, pa mi je dao adresu: „Slušaj, Keruak, kad stigneš u Holivud, smesta idi kod Helen i traži onaj paket što sam joj poslao, onda ga pažljivo otvori u hotelskoj sobi, u njemu je pištolj i to pun zato pazi, da ne pucaš sebi u prst, onda ga stavi u džep, je l' me čuješ, Keruak, je l' ti to ušlo u tu tvoju škržavu ludu glavu – ali sada imaš da mi učiniš jednu malu uslugu, svom drugaru Deniju Bluu, sećaš se išli smo zajedno u školu, zajedno smo smišljali kako da preživimo kako da žicamo siću čak smo bili panduri zajedno čak smo se i oženili istom ženom“ (kašalj). „Hoću da kažem – obojica smo želeli istu ženu, Keruak, sada je na tebi da mi pomogneš da se odbranim od pretnji Metjua Pitersa, ponesi taj pištolj sa sobom“, bockao me je i naglašeno izgovarao svaku reč i bockao me svakom rečju, „i donesi ga sa sobom i nemoj da te uhvate i nemoj da propustiš brod šta god da se desi.“ – Tako apsurdan plan, tako tipičan plan za tog manijaka, ja sam naravno

došao bez pištolja, nisam čak ni potražio Helen, već sam samo žurio u svojoj iznošenoj jakni, gotovo sam kasnio, video sam njene jarbole blizu molova, noć, na sve strane reflektori, dole niz taj žalosni dugački prostor rafinerija i rezervoara nafte, u mojim sirotim iznošenim cipelama koje su sada otpočele istinsko putovanje – pošle iz Njujorka ka glupom brodu, ali će mi uskoro postati jasno u prva 24 sata da se nikada neću ukrcati ni na kakav brod – to tada nisam znao, ali sam bio osuđen da ostanem u Americi, uvek, put, pruga ili propeler, to će uvek biti Amerika (brodovi za Orijent brekću uz Misisipi, kao što će se videti kasnije). – Bez pištolja, pogrbljen zbog grozne zimske vlage Pedra i Long Biča, u noći, prošao sam fabriku *Mačak i čizme* na uglu sa malim travnjakom ispred i američkim zastavama i velikom reklamom sa tunom, u istoj zgradi spremaju ribu i za ljude i za mačke – prošao sam Matsonove dokove, *Lurlajn** nije bio tu. Sve vreme sam pogledom tražio Metjua Pitera, zlikovca zbog koga je neophodan pištolj.

To je vodilo nazad, manijački, do daljih ranijih događaja u ovom ogromnom škrkutavom filmu o zemlji čiji ja ovde iznosim samo delić, koliko god dug bio, kako svet može biti divalj sve dok napokon ne shvatiš: „O dobro, to se samo sve uvek ponavlja.“ – Ali Deni je namerno slupao kola tog Metjua Pitera. Čini se da su živeli zajedno i sa gomilom devojaka u Holivudu. Bili su mornari. Video si njihove fotografije kako sede pored sunčanih bazena u kupaćim gaćama sa plavušama i poziraju silno zagrljeni. Deni visok, debeljuškast, crnomanjast, osmehuje se

* *Lurline* – čuveni luksuzni kruzer kompanije *Matson*. (Prim. prev.)

belim zubima osmehom licemera, Metju Piters izuzetno naočit plavušan sa samouverenim mračnim izrazom ili (morbidnim) izrazom greha i tišine, junak – junak svog društva, junak svog doba – tako da uvek čujete krišom izgovorene, poverljive priče koje vam priča svaki pijanac i nepijanac u svakom baru i nebaru odavde do druge strane svih svetova Tagagate u 10 kvadranta kosmosa, to kao da su duhovi svih komaraca koji su ikada živeli, gustina priče o svetu o svemu u svetu bila bi dovoljna da potopi Tihi okean onoliko puta koliko puta možete da izvadite zrno peska iz peščane podloge. Glavna priča je glasila, glavna pritužba, koju sam čuo kako Deni izvikuje, Deni stara kukumavka i izvikivač i jedna od najjezičavijih kukumavki: „Dok sam ja preturao po kantama za đubre i buradima Holivuda, pazi, išao iza onih veoma otmenih stambenih zgrada i noću, kasno, šunjabo se najtiše moguće, nalazio flaše za kaucije od pet centi i stavljao ih u torbicu, za ekstra novac, kada nismo mogli da nađemo posao na istovaru i kad nismo mogli baš nikako da nađemo brod, Metju, skroz široke ruke, pravio je velike žurke i trošio svaki cent koji bi iskamčio iz mojih prljavih šaka i nijedan NI JEDAN JEDINI put nisam čuo ni REČ hvale – možeš da zamisliš kako sam se osećao kada je na kraju maznuo moju najbolju žensku i otišao sa njom na noć – odšunjabo sam se u njegovu garažu gde je parkirao kola, skroz tiho sam ih isterao a nisam pokrenuo motor, pustio sam da se otkotrljaju niz ulicu i onda čoveče onda sam bio na putu za Frisko, pio sam pivo iz konzervi – da ne poveruješ šta je sve bilo...“ i tako on nastavlja sa svojom pričom, ispričanom na njegov neponovljiv način, kako je slupao auto u Kukamongi u Kaliforniji, zakucao se pravo u neko drvo,

kako je zamalo poginuo, kako su bili panduri i tužioci i papiri i problemi i kako je napokon stigao u Frisko, i našao novi brod i kako će ga Metju Pitera, koji je znao da je on na *Roumeru*, čekati na molu baš te iste kišne hladne noći u Pedru sa pištoljem, sa nožem, sa ortacima, sa plaćenicima, sa svim i svačim. Deni će izaći sa tog broda i gledaće u svim pravcima, spreman da se baci na zemlju, a ja treba da ga čekam na kraju mostića i da mu brzo predam pištolj – sve to u maglovitoj noći.

„Dobro, da čujem šta je bilo.“

„Samo polako.“

„Pa ti si sve ovo započeo.“

„Polako, samo polako“, kaže Deni na svoj posebn način kaže „PO“ veoma glasno sa uzanim usnama kao radio-najavljiivač da bi izgovorio svaki zvuk, a onda „LAKO“ prosto izgovara engleski, to je bio trik koji smo obojica usvojili u jednoj ludoj pripremljenoj školi gde su svi pričali kao veoma otmeni blazirani snobovi... blazirani blentavi blejzeri, bzzzz, neobjašnjive su blesave fore davno nestalih klinaca – koje je Deni sada u apsurdnoj noći San Pedra i dalje ispaljivao u magle, kao da nema nikakve veze – „PO-lako“ kaže Deni i čvrsto me hvata za ruku i vodi me odlučno i gleda me ozbiljno, on je visok metar devedeset i gleda s visine mene malog od metar sedamdeset pet i oči su mu tamne, svetlucave, vidi se da je lud, vidi se da je njegovo shvatanje života nešto što niko drugi nikada nije imao niti će imati mada iskreno on može da nastavi da veruje i tvrdi svoju teoriju o meni, na primer: „Keruak je žrtva, ŽRT va sopstvene i MA GI nacije.“ – Ili njegova omiljena smešna priča o meni, koja bi kao trebalo da je smešna, a u stvari je najtužnija priča koju je on u životu

ispričao ili koju je bilo ko drugi u svom životu ispričao: „Keruak jedne noći nije hteo da uzme prženi pileći batak i kad sam ga pitao zašto, rekao je 'Mislim na sirote izgladnele ljude u Evropi' ... Ha HA AHA HA“ i onda počinje da se smeje onim svojim fantastičnim smehom koji je veliki kreštavi oblak ka nebu, stvoren posebno za njega i koji uvek vidim iznad njega kada o njemu mislim, crna noć, noć oko čitavog sveta, noć u kojoj je stajao na molu u Honoluluu sa švercovanim japanskim kimonima na sebi, četiri komada, a carinici su ga naterali da se skine, i tako je stajao na platformi u japanskim kimonima, ogromni Deni Blu, snužden i veoma veoma nesrećan. – „Mogao bih da ti ispričam priču koja je toliko dugačka da je ne bih završio čak i da putujemo oko sveta, Keruak, ali ti nećeš ti ne želiš ti nikada ne slušaš – Keruak, šta ŠTA ćeš da kažeš sirotim izgladnelima u Evropi o ovoj ovde fabrici *Mačak i čizme* sa tovarima tunjevine, H Mhmmm Mjaaaahaha Jaaa, *oni prave istu hranu za mačke i za ljude*, Johoho jhOOOOOOO!“ – A kad se tako nasmeje, znate da se odlično zabavlja i da je u tome sam, zato što nikad nisam video da nije uspelo, tipovi na brodu i na svim brodovima na kojima je plovio nije im bilo jasno šta je tu toliko smešno, takođe, njegove neslane šale, koje ću prikazati. „Slupao sam auto Metjua Pitera, razumeš – mada, moram da kažem da to nisam uradio namerno, Metju Piter bi voleo da tako misli, mnoge zlobne njuške bi volele da u to veruju, Pol Lajman voli da veruje da je tako tako da takođe može da veruje da sam mu preoteo ženu, a to ti garantujem, Keruak, nisam uradio, moj ortak Hari Makinli je preoteo ženu Pola Lajmana – ja sam odvezao Metjuova kola u Frisko, hteo sam da ih ostavim

tamo na ulici pa da otplovim, on bi ih na kraju dobio, ali nažalost, Keruak, u životu ne bude uvek kako bismo mi voleli i vezali ime grada nikada nisam i nikada neću moći da – hej, alo Keruak, ti mene uopšte ne slušaš“, steže mi ruku. „Lakše sada, je l’ ti uopšte slušaš šta ti ja PRIČAM!“

„Naravno da slušam.“

„Pa što onda radiš hm, mmm, khm, šta je to tamo gore, ptice su tamo gore, čuo si ptice tamo gore, mmmmmh“, okreće se s malim šmrakavim usamljenim smehom, tada vidim pravog Denija, sada, dok se okreće, to nije velika šala, nije bilo načina da to bude velika šala, on je samo govorio meni i onda je pokušao da se našali što ja kao nisam slušao i nije bilo smešno zato što jesam slušao, zapravo sam ozbiljno slušao kao i uvek sve njegove žalbe i pesme ali on se okrenuo i pokušao i u jednom očajnom malom pogledu u sopstvenu, kao, prošlost, vidite podvaljke ili jamice u obrazima nekakve velike bebe kako nastaju i žalostivo, da se srce slomi, kao francusko odustajanje, skromnost, čak i smernost, prešao je spektar od apsolutno zloćudnog spletkarenja i planiranja i neslanog šaljenja do velikogandeoskog Ananda novorođenčeta žalosti u noći, video sam ga znam. „Kakamonga, Praktamonga, Kalamongonata, nikada nikada neću upamtiti ime tog grada, ali naleteo sam kolima pravo na drvo, Džek, i to je bilo to i spopali su me svi alavi panduri tužiocu sudije doktori indijanski poglavice agenti osiguravajućeg društva šarlatani iz čitavog – kažem ti, imao sam sreće što sam izvukao živu glavu morao sam da od kuće tražim silne pare, a znaš da moja majka u Vermontu drži svu moju ušteđevinu i kad se nađem u pravom škripcu, uvek šaljem telegram kući, to je moj novac.“

„Da, Deni.“ Ali povrh svega tu je bio ortak Metjua Pitera Pol Lajman, a on je imao ženu, koja je pobjegla sa Harijem Makinlijem ili na neki način koji nikada nisam uspeo da shvatim, uzeli su brdo novca i ukricali se na putnički brod za Orijent i sada su živeli sa nekim majorom alkoholičarem u vili u Singapuru i sjajno se provodili u belim pamučnim pantalonama i teniskim patikama, ali muž Lajman, takođe pomorac i zapravo drugar sa broda Metjua Pitera i (mada Den to nije tada znao, obojica su radili na *Lurlajnu*) (pazite na to) bang bio je ubeđen da je i to Denijevo maslo, i zato su se obojica zakleli da će ubiti Denija ili da će ga već nekako srediti, a po Denijevim rečima, oni će čekati na molu kada brod pristane te noći, sa pištoljima i ortacima, a ja treba da budem tu, spreman, kada Deni hitro siđe niz mostić i sav doteran da ide u Holivud da vidi svoje zvezde i ženske i sve one velike stvari o kojima mi je pisao, ja treba da brzo pridem i predam mu pištolj, pun i zapet, a Deni će se pažljivo osvrnuti da nešto ne iskoči iz senke, spreman da se baci na zemlju, uzeće pištolj od mene i zajedno ćemo se zariti u tamu luke i juriti u grad – za nove događaje, nove situacije...

Dakle sada je *Roumer* pristajao, poravnavao se sa be-tonskim molom, ja sam stajao i tiho pitao jednog mornara koji je vezivao užad: „Gde je stolar?“

„Ko, Blu? – sad će svaki čas.“ Još nekoliko pitanja i evo Denija baš kada je brod privezan a mornari izbacuju prepreke za pacove i kapetan duva u pištaljku i onaj nepojmljivi tromi ogromni usporeni snimak beskrajnog pokreta broda je završen, čuju se penušanje i talasići, pišanje iz otecišta – veliko avetinjsko putovanje je gotovo, brod je pristao – ista ljudska lica su na palubi – i evo Denija u

radnim pantalonama i neverovatno u maglovitoj noći on vidi svog drugara kako stoji odmah tu na keju, baš kao što je planirano, sa rukama u džepu, gotovo može da pruži ruku i da ga dodirne.

„Tu si znači, Keruak, uopšte nisam mislio da ćeš biti tu.“

„Rekao si mi, zar ne...“

„Čekaj, još pola sata da završim, da se operem i presvućem, odmah stižem – je l' ima nekog u blizini?“

„Ne znam.“ Pogledao sam okolo. Gledao sam okolo pola sata, parkirane automobile, tamne ćoškovce, rupe u barakama, rupe u vratima, niše, egipatske kriptice, jazbine lučkih pacova, provaljena vrata i hrpe pivskih limenki, prednje katarke i orlove ribare – ma, ništa, junaka nije bilo nigde.

Dva najtužnija tipa koja ste u životu videli (živeli živeli) odlaze sa tog mola, u tami, pored nekoliko carinika koji su odmerili Denija pogledom i svejedno ne bi našli pištolj u njegovom džepu, ali se on ipak silno potrudio da ga pošalje poštom u onoj izdubljenoj knjizi, i sada kada smo se zajedno osvrnuli, prošaputao je: „Dobro je l' ga imaš?“

„Da, da, evo ga u džepu.“

„Neka ga još malo, daćeš mi ga napolju na ulici.“

„Nema problema.“

„Izgleda da nisu ovde, ali nikad se ne zna.“

„Svugde sam gledao.“

„Izaći ćemo odavde i onda nema stajanja – sve sam isplanirao, Keruak, šta ćemo da radimo večeras sutra i čitavog vikenda; pričao sam sa svim kuvarima, sve smo isplanirali, spremili smo preporuku za tebe za Džima

Džeksona dole, ti ćeš spavati u kabini za kadete, razmisli o tome, Keruak, čitava kabina samo za tebe, a i gospodin Smit se složio da pođe sa nama i proslavim, hm hmo.“ – Gospodin Smit je bio debeli beli trbušasti čarobnjak iz dubina brodske strojarnice, čistač ili mazač ili recimo vodonoša, bio je najsmješniji starac koga možete da zamislite i Deni se već smejao i osećao se dobro i zaboravljao je zamišljene neprijatelje – napolju na lučkoj ulici bilo je jasno da nam ne preti ništa. Deni je na sebi imao skupo hongkonško odelo od plavog serža, postavljenih ramena i lepog kroja, divno odelo u kome je sada, pored mene u putnim krpama, gazio kao francuski farmer u najvećim bakandžama po lejama zabiti, kao bostonska baraba koja u nedelju uveče ide da se nađe sa likovima na bilijaru, ali na sopstveni način, sa heruvimskim denijevskim osmehom koji je noćas naglašavala magla od koje mu je lice bilo veselo okruglo i crveno, mada ne i staro, ali s obzirom na sunce plovidbe kroz kanal izgledao je kao Dikensov lik koji se penje u diližansu na prašnjavom drumu, samo što se pred nama širio bedan prizor. Sa Denijem je to uvek hodanje, dugačke dugačke šetnje, ne bi potrošio dolar na taksi zato što voli da hoda, ali je takođe bilo i onih dana kad je izlazio sa mojom prvom ženom i umeo da je gurne pravo kroz kapiju metroa pre nego što bi ona shvatila šta se dešava, otpozadi naravno – sjajan trik – da uštedi dvadeset pet centi – rasonoda u kojoj je Deni nenadmašan, što se može dokazati. – Došli smo do šina *Pacifičkih crvenih kola* posle brzog hoda od oko dvadeset minuta pored onih jezivih rafinerija i masne vode u šah-tovima, pod nemogućim nebom punim, pretpostavljam, zvezda, ali mogao se videti samo njihov prljavi odsjaj u

Božiću Južne Kalifornije. – „Keruak, sad smo na šinama *Pacifičkih crvenih kola*, imaš li bar neku ideju šta je to uopšte, možeš li da mi kažeš jasno je da misliš da možeš, ali, Keruak, ti si mi uvek delovao kao najsmješniji čovek koga sam u životu sreo...“

„Ne, Deni, TI si najsmješniji čovek koga sam u životu sreo.“

„Nemoj da prekidaš, nemoj da balaviš, nemoj da...“ način na koji je odgovarao i pričao bez prestanka i vodio preko šina *Crvenih kola*, u hotel, u dugačkom centru Pedra gde je neko trebalo da nas dočeka sa plavušama i zato je usput kupio nekoliko gajbica piva da ih nosimo usput sa sobom, a kada smo stigli u hotel, u kome je bilo palmi u saksijama i šankova u saksijama i parkiranih taksija i sve je bilo mrtvo i bez daška vetra u onom mrtvom kalifornijskom tužnom nepokretnom dimnom smogu, a Meksikanci su prolazili u nabudženim kolicima i Deni kaže „Jesi vido one Meksikance u onom autu u farmerkama, zaskočili su jednog našeg mornara ovde prošlog Božića, tačno pre godinu dana, on čovek ništa nije radio, gledao svoja posla, ali su poiskakali iz tih kola i odrali ga od batina – uzeli su mu novac – nije imao novca, nego čisto iz pakosti, to su ti Pačukosi, vole da biju ljude čisto iz zabave...“

„Kad sam bio u Meksiku, uopšte mi se nije činilo da su Meksikanci takvi...“

„Meksikanci u SAD su druga priča, Keruak, da si putovao po svetu kao ja, mogao si da vidiš kao što sam ja neke neprijatne životne činjenice koje izgleda ti sa tvojim sirotim gladnim ljudima u Evropi nikad NIKAD nećeš shvati TIIIIIIII...“ ponovo mi steže ruku, ljulja se dok

hoda, kao u našim školskim danima kad smo se penjali na sunčano jutarnje brdo, kod Horasa Mana, broj 246 na Menhetnu, na kamenim liticama tamo kod parka Van Kortland, stazica, vodi između kućica u stilu Tjudora i stambenih zgrada, do škole obrasle u bršljan na vrhu, čitava gomila se pentrala uzbrdo do škole, ali niko nikada nije išao tako brzo kao Deni pošto on nikada ne bi zastao da dođe do daha, uspon je bio veoma strm, većina je morala da dahće i da se muči i da kuka i da ječi usput, ali Deni bi se uspentrao sa svojim velikim radosnim smehom – u to doba je prodavao bodeže bogatim malim četvrtacima, iza ve-cea. – Noćas je spremao nove trikove – „Keruak, upoznaću te noćas u Holivudu sa dve kukamonge ako stignemo tamo na vreme, ako ne, garant sutra... dve kukamonge žive u kući, u kući sa stanovima, sagrađena je skroz okolo bazena, je l' razumeš šta sam ti rekao, Keruak?... bazen, u kome možeš da plivaš...“

„Znam, znam, video sam ga na onoj slici na kojoj ste ti i Metju i sve one plavuše, strava... Šta ćemo, očemo da ih movamo?“

„Čekaj malo, pre nego što ti objasnim ostatak priče, daj mi pištolj.“

„Budalo, nisam doneo pištolj, samo sam rekao da ga imam da bi ti izašao sa broda... Bio sam spreman da ti pomognem ako se nešto desi.“

„NISI DONEO PIŠTOLJ?“ Svanulo mu je da se hvalisao pred čitavom posadom: „Moj drugar je tamo na molu sa pištoljem, šta sam vam rekao“, a ranije je, kada je brod isplovio iz Njujorka zalepio veliki apsurdni tipično denijevski sumanutu poster ispisan crvenim mastilom na papiru: „UPOZORENJE, NA ZAPADNOJ OBALI POSTOJE

TIPOVI PO IMENU METJU PITERS I POL LAJMAN JEDVA ČEKAJU DA RAZBIJU ROUMEROVOG STOLARA DENIJA I. BLUA SAMO KAD BI MOGLI ALI SVAKI BLUOV KOLEGA KOJI ŽELI DA POMOGNE DA PAZI NA TU DVOJICU POGANIH GREBATORA KAD BROD PRISTANE U PEDRU BIĆE TO VEOMA CENJENO POTPIS STOLAR. NOĆAS STOLAR ČASTI PIĆE“ – a onda se u brodskoj menzi glasno hvalisao svojim drugarom.

„Znao sam da ćeš svima reći da imam pištolj, zato sam i rekao da ga imam. Zar se nisi osećao bolje kad si se iskrcao sa broda?“

„Gde je?“

„Nisam čak ni otišao po njega.“

„Onda je još tamo. Moramo noćas da ga uzmemo.“
Izgubio se u mislima – to je bilo u redu.

Deni je imao velike planove za dešavanja u tom hotelu, a hotel je bio *El Karido Per to Motpaotta Kalifornija potator hotel* kao što sam rekao sa palmicama u saksijama i mornarima unutra, a takođe trkački šampioni sinovi aero-inženjera iz Long Biča, čitava opšta i istinski naporan kalifornijska kultura, njeno opipljivo okupljalište, gde vidite mračnu unutrašnjost, gde vidite preplanule mladiće u havajskim košuljama i sa ručnim časovnicima kako naginju dugačke tanke flaše piva na usnama i keze se i muvaju sa ribama sa otmenim ogrlicama i sa malim belim stvarčicama od slonovače u preplanulim ušima i čitavim praznim plavetnilom u očima koje ste videli, takođe i skrivenu zversku surovost i miris piva i dima i otmeni miris svežine unutar doteranog koktel-bara sve to amerikanstvo u kome bih u mladosti bio lud od želje da učestvujem i

ostavim dom i odem da budem glavni junak u američkoj romantičnoj džez noći. Zbog toga je i Deni izgubio glavu, nekada je bio žalosni besni mali Francuz doveden na brodu da pohađa američke privatne škole u to vreme mu je mržnja tinjala u kostima i u tamnim očima i želeo je da ubije svet – ali malo Mudrog i Dubokoumnog obrazovanja Gospodara Dalekog Zapada i poželeo je da se tom mržnjom i ubijanjem bavi u koktel-barovima, što je naučio iz filmova Franšoa Tona i bogzna odakle još i šta još. – Došli smo do toga na bednom bulevaru, na utvarnoj ulici sa veoma sjajnim uličnim svetiljkama i veoma svetlim ali dostojanstvenim palmama ananasnih bokova što rastu iz pločnika i dižu se u neopisivo kalifornijsko noćno nebo bez vetra. – Unutra niko nije čekao Denija kao i obično pogrešio je i svi su ga ignorisali (to je za njega dobro, ali on to ne zna) tako da pijemo par piva i kao čekamo, Deni mi iznosi još činjenica i ličnih sofizama, niko ne dolazi, ni prijatelji a ni neprijatelji, Deni je savršeni taoista, njemu se ništa ne dešava, nevolje se slivaju sa njegovih plečki kao voda, kao da je namazan svinjskom mašću, ne zna koliko je srećan, a tu je uz njega njegov drugar, stari Ti Žan, koji će zarad avanture ići bilo gde i pratiti bilo koga. – Iznenada usred našeg recimo trećeg piva on više i shvata da smo propustili voz *Crvena kola* koji ide na svaki sat i zbog toga ćemo se zadržati još sat vremena u bednom Pedru, želimo da odemo u sjaj Los Anđelesa ako je moguće ili Holivud pre nego što se svi barovi zatvore, ja u mislima vidim sve divne stvari koje je Deni isplanirao za nas i vidim, neshvatljivo, neupamtljivo šta su slike bile koje sada izmišljam pre nego što smo krenuli i stigli na stvarno mesto, ne ekran već samu četvorodimenzionalnu scenu. – Bam, Deni hoće